

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2242521
Steller: C. Groot
Datum commissie: 6-10-2026
Datum raadsvergadering: 20-10-2026

Team: SGV
Teammanager: D. de Vries
Portefeuillehouder: N. Heijne
E-mail: c.groot@hoorn.nl

Onderwerp

Onteigeningsbeschikking voor de Ontwikkeling Stationsgebied

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Lijst van te onteigenen onroerende zaken
2	Raadsvoorstel onteigeningsbeschikking Ontwikkeling Stationsgebied
3	Zienswijzennota
4	Grondtekening met noordpijl
5	Projectie van de grondtekening op het bestemmingsplan Stationsgebied dat deel uitmaakt van het tijdelijk deel van het omgevingsplan gemeente Hoorn
6	Zakelijke beschrijving

De raad besluit

1. De onroerende zaken die zijn vermeld op de lijst van 27 mei 2025 die behoort bij dit besluit ter onteigening aan te wijzen op naam van de gemeente Hoorn;
2. In te stemmen met de zienswijzennota;
3. De rechtbank Noord-Holland, locatie Alkmaar, te verzoeken om dit besluit te bekrachtigen;
4. Het college van burgemeester en wethouders te belasten met de indiening van dit verzoek tot bekrachtiging bij de rechtbank;
5. Het college van burgemeester en wethouders op te dragen al datgene te doen (besluiten te nemen dan wel handelingen te verrichten) dat bijdraagt aan de bekrachtiging van dit onteigeningsbesluit;
6. Het college van burgemeester en wethouders op te dragen om bij het wegvallen van de grondslag of noodzaak van onteigening, de bekrachtigingsprocedure voor de betreffende onroerende zaken te beëindigen;
7. De rechtbank Noord-Holland te Alkmaar te verzoeken om de schadeloosstelling van te stellen;
8. Het college van burgemeester en wethouders te belasten met de indiening van het verzoek aan de rechtbank tot vaststelling van de schadeloosstelling ten gevolge van de onteigening en de verdere afwikkeling van dat verzoek;
9. Het college van burgemeester en wethouders te belasten met indiening van het verzoek aan een notaris tot het verlijden van de onteigeningsakte en de verdere afwikkeling van dat verzoek.

Samenvatting

De raad wordt voorgesteld drie percelen te onteigenen (de ondergrond van de Albert Heijn-supermarkt (hierna AH) aan de Van Dedemstraat 19) in de gemeente Hoorn. Met het oog op de gehele ontwikkeling van het stationsgebied heeft uw raad al (a) een bestemmingsplan en (b) een grondexploitatie vastgesteld. Om het vastgestelde bestemmingsplan 'Stationsgebied' te kunnen realiseren moet de AH aan de Van Dedemstraat worden gesloten.

In de grondexploitatie is rekening gehouden met de afkoop van de erfpachtrechten van Ahold Europe Real Estate & Construction B.V. (Ahold). Op het moment dat de gemeente de vrije beschikking heeft over de grond, kan gestart worden met de ontwikkeling.

De gemeente voert minnelijk overleg met Ahold, maar heeft op dit moment nog geen overeenstemming bereikt. Voorgesteld wordt om als terugvaloptie het instrument onteigening in te zetten.

De gemeente zet hiermee de onteigening tijdig in, zodat de gemeente er zeker van is dat zij in 2027/2028 de vrije beschikking over de grond heeft. Zo kan binnen drie jaar na inschrijving van de onteigeningsakte worden gestart met de ontwikkeling. Dit is een vereiste in de Omgevingswet. De gemeente heeft de voorkeur onteigening te voorkomen en minnelijk overeenstemming te bereiken. De gemeente blijft dan ook gedurende de onteigeningsprocedure in gesprek over het sluiten van de supermarkt en daarmee het beëindigen van de erfpachtrechten.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

In het kader van stedelijke herontwikkeling biedt het project Poort van Hoorn substantiële mogelijkheden voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. Deze ontwikkeling bestaat uit meerdere projecten met het Stationsgebied als hart van het programma. De ontwikkeling leidt tot een aantrekkelijk en comfortabel mobiliteitsknooppunt en verblijfsgebied. Op diverse gronden gelegen onder en rondom de AH in dit gebied zijn twee erfpachtrechten gevestigd ten behoeve van Ahold Vastgoed B.V., sinds 1 januari 2011 geheten Ahold Europe Real Estate & Construction B.V. Deze gronden behoren in eigendom toe deels aan NS Vastgoed B.V. (hierna NS) en deels aan de gemeente. Om de gebiedsontwikkeling Stationsgebied mogelijk te kunnen maken, moeten de erfpachtrechten van Ahold worden beëindigd. Daartoe moeten de percelen waarop deze rechten rusten worden onteigend. Met onteigening verkrijgt de gemeente het eigendom vrij van lasten en rechten.

Belang

De onteigening is noodzakelijk voor de herontwikkeling Stationsgebied. De beoogde ontwikkeling vergt de sluiting van de AH aan de Van Dedemstraat 19. Deze supermarkt is namelijk in het bestemmingsplan 'Stationsgebied' niet positief bestemd. De aanwezigheid van de huidige AH inclusief parkeerterrein is in strijd met het op 12 december 2023 vastgestelde, maar nog niet onherroepelijke bestemmingsplan 'Stationsgebied'.

Zie bijlage 6 'zakelijke beschrijving' voor een uitgebreide toelichting.

Centrale vraag

Op welke manier kan de raad ervoor zorgen dat de Ontwikkeling Stationsgebied doorgang kan vinden volgens de huidige planning?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Het creëren van een hoogwaardig woon- en werkmilieu in het stationsgebied van Hoorn. De ontwikkeling leidt tot een aantrekkelijk en comfortabel mobiliteitsknooppunt en verblijfsgebied conform het door de raad op 12 december 2023 vastgestelde bestemmingsplan 'Stationsgebied'.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Dit voorstel draagt op zichzelf niet bij aan de duurzaamheidsambitie.

4. Kaders

Omgevingswet

De Omgevingswet geeft de procedure voor onteigenen.

Algemene wet bestuursrecht

De wet beschrijft de procedure voor het ter inzage leggen van de ontwerponteigeningsbeschikking en de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen tegen het voorgenomen besluit.

Bestemmingsplan Stationsgebied

In het op 12 december 2023 vastgestelde, maar nog niet onherroepelijke, bestemmingsplan 'Stationsgebied' is de locatie van de AH aan de Van Dedemstraat bestemd als 'Gemengd', 'Wonen – Woongebouw', 'Groen', 'Bedrijf – Openbaar vervoer', 'Verkeer' en 'Verkeer – Verblijf'. De aanwezigheid van de huidige Albert Heijn-supermarkt inclusief parkeerterrein is niet in overeenstemming met deze bestemmingen.

Grondexploitatie Stationsgebied

Op 12 december 2023 heeft de gemeenteraad de Grondexploitatie Stationsgebied vastgesteld. Deze grondexploitatie biedt de financiële kaders waarbinnen de gemeente de ontwikkeling van het stationsgebied Hoorn in de komende jaren vormgeeft. In de opzet van de vastgestelde grondexploitatie is rekening gehouden met aankoop van de grond onder de AH en afkoop van de erfpachtrechten van Ahold. De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd.

Recht van erfpacht NS en Ahold

Op 25 september 1992 is bij de notaris de akte getekend om een recht van erfpacht vast te leggen ten behoeve van Ahold op een perceel van NS aan de Van Dedemstraat 19. Het recht van erfpacht is vanaf 1 juni 1990 gevestigd voor een periode van vijftig jaar tot en met 31 mei 2040. Ahold kan verzoeken om verlenging van het erfpachtrecht met vijftig jaar. NS kan dit verzoek slechts weigeren als de toestand van het in erfpacht uitgegeven onroerend goed zodanig slecht is dat verlenging niet verantwoord is.

Recht van erfpacht gemeente Hoorn en Ahold

Op 23 december 1996 is bij de notaris de akte getekend om een recht van erfpacht vast te leggen ten behoeve van Ahold op twee percelen van de gemeente gelegen aan de Van Dedemstraat 19. Het recht van erfpacht is vanaf 1 juni 1990 gevestigd voor een periode van vijftig jaar tot en met 31 mei 2040. Ahold kan verzoeken om verlenging van het erfpachtrecht met vijftig jaar.

Samenwerkingsovereenkomst Poort van Hoorn

Op 31 mei 2021 hebben gemeente Hoorn, NS Stations B.V., NS Vastgoed B.V., ProRail B.V. en Provincie Noord-Holland een samenwerkingsovereenkomst gesloten met als doel het gebied rondom het NS-station van Hoorn aan de noordelijke en zuidelijke zijde van het station te ontwikkelen tot een aantrekkelijk en comfortabel woon-, werk- en verblijfsmilieu. Er wordt samengewerkt om te komen tot een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte en een aantrekkelijk, comfortabel en hoogwaardig mobiliteitsknooppunt waarin de ketenvoorzieningen en deur-tot-deur voorzieningen gewaarborgd blijven met diverse functies.

5. Argumenten

Het gebied Poort van Hoorn is strategisch gesitueerd in de nabijheid van een modern multimodaal mobiliteitsknooppunt en faciliteert derhalve een hoogwaardig woon- en werkmilieu. Deze ontwikkeling bestaat uit meerdere projecten met het Stationsgebied als hart van het programma.

Met het oog op de gehele ontwikkeling van het stationsgebied heeft uw raad al (a) een bestemmingsplan en (b) een grondexploitatie vastgesteld.

Ad a) Om het vastgestelde bestemmingsplan 'Stationsgebied' te kunnen realiseren moet de AH aan de Van Dedemstraat worden gesloten en de erfpachtrechten worden beëindigd.

Ad b) In de door uw raad vastgestelde grondexploitatie is rekening gehouden met de afkoop van de erfpachtrechten van Ahold. Op het moment dat de gemeente de vrije beschikking heeft over de grond, kan gestart worden met de ontwikkeling.

De gemeente voert minnelijk overleg met Ahold, maar heeft op dit moment nog geen overeenstemming bereikt. Voorgesteld wordt om als terugvaloptie het instrument onteigening in te zetten. De gemeente heeft de voorkeur onteigening te voorkomen en minnelijk overeenstemming te bereiken. De gemeente blijft gedurende de onteigeningsprocedure in gesprek over het sluiten van de supermarkt en daarmee het beëindigen van de erfpachtrechten.

Gezien de planning van het stationsgebied is het noodzakelijk dat de onteigeningsprocedure wordt opgestart voor het geval partijen er minnelijk niet uitkomen. De procedure neemt naar verwachting twee tot drie jaar in beslag.

Onteigeningsbelang

De grond onder de locatie van AH aan de Van Dedemstraat 19 te Hoorn is deels eigendom van de gemeente en deels eigendom van NS. De percelen zijn door de gemeente en NS in afzonderlijke overeenkomsten in erfpacht uitgegeven aan Ahold. De erfpachtovereenkomsten lopen beiden nog tot en met 31 mei 2040, waarbij de erfpachter eenzijdig het recht heeft de erfpacht te verlengen. De hiervoor beschreven ontwikkeling kan alleen worden gerealiseerd wanneer de erfpachtrechten eindigen en de gemeente de vrije beschikking heeft over de percelen.

De gemeente is in overleg met Ahold over de sluiting van de supermarkt en het beëindigen van de erfpachtrechten. Dat overleg heeft nog niet tot overeenstemming geleid.

Aangezien de procedure tot onteigening naar verwachting twee tot drie jaar in beslag neemt en om Ahold na onteigening maximale gelegenheid te geven om de exploitatie van de supermarkt naar de door haar beoogde locatie in BuitenStad te verplaatsen, is het belangrijk deze procedure nu op te starten. Bij voorkeur zou de gemeente zo spoedig mogelijk over de locatie van de supermarkt willen beschikken. Om aan de belangen van Ahold tegemoet te komen is echter de termijn gedurende welke Ahold nog over de locatie kan beschikken zoveel als mogelijk opgerekt. Om die reden is Ahold het voortgezet gebruik van de huidige supermarktlocatie aangeboden totdat zij over de beoogde vervangende locatie in BuitenStad kan beschikken, maar uiterlijk tot 1 juli 2030. Bij bod van 13 augustus 2026 heeft de gemeente een bijkomend aanbod gedaan van voortgezet gebruik van het grootste deel van de percelen om niet totdat de nieuwe supermarkt op locatie BuitenStad is geopend tot uiterlijk 1 januari 2031. En voor wat betreft het perceelsgedeelte dat de gemeente eerder nodig heeft blijft het aanbod van voortgezet gebruik gelden totdat de nieuwe supermarkt op locatie BuitenStad is geopend tot uiterlijk 1 juli 2030.

De erfpachtrechten van Ahold op de percelen van NS en de gemeente moeten door onteigening worden beëindigd als partijen er minnelijk niet uitkomen. Zowel de grond van NS als die van de gemeente wordt daarom in het onteigeningsbesluit ter onteigening aangewezen. NS is hiervan op de hoogte. Over de aan NS te betalen schadeloosstelling hebben gemeente en NS overeenstemming bereikt.

Daarnaast rust op de te onteigenen percelen een kwalitatieve verplichting van ProRail ten behoeve van kabels en leidingen. Hierover is de gemeente met ProRail in gesprek aangezien deze verplichting met de onteigening komt te vervallen. ProRail heeft hiertegen een zienswijze ingediend. De gemeente Hoorn heeft de voorkeur onteigening te voorkomen en minnelijk overeenstemming te bereiken. Om die reden zal het overleg met Ahold gedurende de onteigeningsprocedure worden voortgezet met het doel om er minnelijk uit te komen. Ook vinden overleggen met NS en ProRail plaats over de onteigening en om tot minnelijke afspraken te komen ten aanzien van respectievelijk het eigendom en de kwalitatieve verplichting.

De gemeenteraad is sinds 1 januari 2024 bevoegd een onteigeningsbeschikking te nemen. Nadat de raad tot onteigening heeft besloten, moet de onteigeningsbeschikking door de rechter worden bekrachtigd. Gezien het vastgestelde bestemmingsplan 'Stationsgebied' en het openen van een grondexploitatie is onteigening een logisch vervolg als de gemeente er met Ahold minnelijk niet uitkomt.

Noodzaak

Om een hoogwaardig woon- en werkmilieu te kunnen realiseren in de Poort van Hoorn zijn de gronden gelegen rondom het station benodigd. Om de herontwikkeling Stationsgebied tijdig – conform planning – te kunnen realiseren, is het noodzakelijk dat gemeente Hoorn de eigendom, vrij van lasten en rechten, verkrijgt van de onroerende zaak en de bestaande erfpachtrechten worden beëindigd welke zijn vermeld in de bij deze beschikking behorende lijst. De huidige AH-supermarkt is niet positief bestemd en sluiting van de supermarkt is noodzakelijk om de gewenste ontwikkeling te kunnen realiseren.

De gemeente Hoorn heeft met NS overleg gevoerd om deze onroerende zaak minnelijk in eigendom te verkrijgen. Daarnaast heeft de gemeente Hoorn met Ahold overleg gevoerd over het vervallen van beide erfpachtrechten op deze onroerende zaken.

Op 7 februari 2025 heeft de gemeente aan Ahold een schriftelijk aanbod gedaan tot het volledig vergoeden van de schade die Ahold als gevolg van de beëindiging van de erfpachtrechten zal ondervinden.

Op 28 mei 2025 heeft Ahold gereageerd op het schriftelijk aanbod van de gemeente. Ahold geeft aan het aanbod niet te willen accepteren. Zij is het oneens met een aantal door de gemeente gehanteerde uitgangspunten en heeft de gemeente gevraagd een aangepast voorstel te doen. Ahold geeft daarbij niet aan voor welk bedrag zij bereid is afstand van haar rechten van erfpacht te doen.

Update na terinzagelegging ontwerpstukken (19 juni 2025 t/m 30 juli 2025):

- *Op 14 oktober 2025 heeft Ahold kenbaar gemaakt voor welk bedrag zij bereid is om de rechten van erfpacht te beëindigen en de exploitatie van de supermarkt aan de Van Dedemstraat per 1 juli 2030 te staken.*
- *Op 13 augustus 2026 heeft de gemeente aan Ahold een aangepast schriftelijk aanbod gedaan. Onderbouwd door de marktanalyse van een supermarktdeskundige ziet de gemeente geen aanleiding om haar standpunt te herzien met betrekking tot de schadeloosstelling.*

Er is op basis van het voorgaande nog geen overeenstemming bereikt tussen partijen over de afkoop van de erfpachtrechten.

Wel hebben Ahold, STED, De Nijs en de gemeente Hoorn de intentie uitgesproken zich in te spannen de verplaatsing van de huidige supermarkt aan de Van Dedemstraat naar de supermarktllocatie in BuitenStad te borgen. Hiervoor is een vierpartijen intentieovereenkomst opgesteld die naar verwachting op korte termijn wordt ondertekend.

Het gevoerde minnelijk overleg en het aanbod hebben vooralsnog niet tot overeenstemming geleid. Omdat niet aannemelijk is dat op afzienbare termijn overeenstemming kan worden bereikt over het beëindigen van de erfpachtrechten is de onteigening noodzakelijk om het plan tijdig te kunnen verwezenlijken.

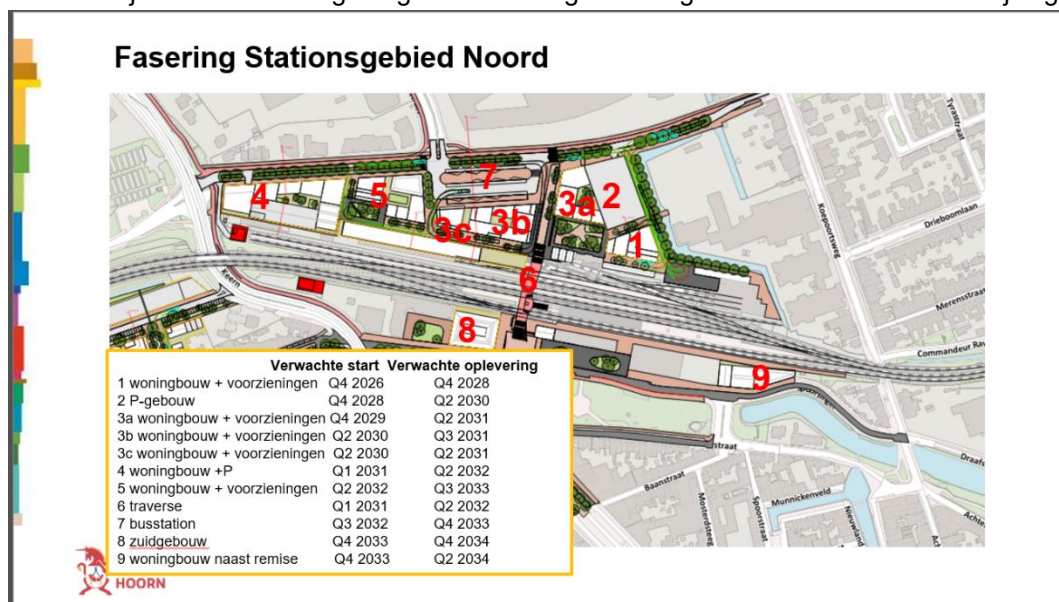
Urgentie

Op 5 december 2024 is de tender voor een partnerselectie geopend voor de ontwikkeling van het deelgebied Stationsgebied in project Poort van Hoorn. Dit deelgebied is onderverdeeld in ontwikkelfases 1 tot en met 9 en opgenomen op onderstaande faseringsverbeelding. Deze fasering is als zodanig opgenomen in de op 12 december 2023 door de gemeenteraad vastgestelde grondexploitatie Stationsgebied. De percelen van NS en de gemeente waarop erfpachtrechten van Ahold rusten, zijn in de grondexploitatie Stationsgebied opgenomen als fase 3c, 4 en 5 en bedoeld voor 'mixed-use' op grond van het bestemmingsplan Stationsgebied.

Start bouw fase 3c staat gepland voor het tweede kwartaal 2030. Start bouw van de eerste fase binnen het project Stationsgebied staat gepland voor het eerste of tweede kwartaal 2027.

Het is noodzakelijk dat de gemeente zo snel mogelijk over de gronden beschikt. Bij voorkeur per heden. Met de ontwikkeling van fases 3c, 4 en 5 zal worden aangevangen zodra de gemeente de vrije beschikking heeft over die gronden. In het minnelijk overleg heeft de gemeente maximale gelegenheid willen bieden aan Ahold om de supermarkt naar een andere locatie te verplaatsen. Hiertoe heeft de gemeente het voortgezet gebruik aangeboden tot maximaal 1 januari 2031, met uitzondering van een perceelsgedeelte waarover de gemeente per 1 juli 2030 dient te beschikken, maar hoopt dat de grond eerder tot haar beschikking zal komen.

Hiermee is aannemelijk dat binnen de termijn van drie jaar als bedoeld in artikel 11.11 Omgevingswet na het inschrijven van de onteigeningsakte een begin wordt gemaakt met de verwezenlijking van het plan.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Naast de wettelijk vereiste uniforme openbare voorbereidingsprocedure heeft geen participatie plaatsgevonden.

Toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Overeenkomstig artikel 16.33b van de Omgevingswet en artikel 3:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) hebben de ontwerponteigeningsbeschikking met daarbij behorende stukken zes weken ter inzage gelegen van 19-06-2025 tot en met 30-07-2025. De stukken zijn binnen bovengenoemde periode tevens digitaal beschikbaar gesteld op de website: [PvH - Verzamelmap Hoorn - iBabs Publieksporaal](#). Van de ter inzagelegging van de ontwerponteigeningsbeschikking en de bijbehorende onteigeningsstukken is kennisgegeven in het Gemeenteblad van 16-06-2025 met nummer 258860.

Verder is de ontwerponteigeningsbeschikking voorafgaand aan de terinzagelegging toegezonden aan belanghebbenden. Daarbij zijn belanghebbenden gewezen op de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling zienswijzen over de ontwerponteigeningsbeschikking naar voren te brengen.

De volgende (concept-)stukken hebben in de hierboven genoemde periode ter inzage gelegen:

- ontwerponteigeningsbeschikking;
- lijst van te onteigenen onroerende zaken;
- concept raadsvoorstel onteigeningsbeschikking;
- grondtekening;
- planologische grondslag met daarop een projectie van de grondtekening;
- zakelijke beschrijving van het onteigeningsplan;
- kennisgeving Gemeenteblad, nr. 258860, d.d. 16 juni 2025;
- raadsinformatiebrief d.d. 13 juni 2025.

Om redenen van privacy zijn de logboeken met onderhandelingen met Ahold, NS en met Railinfratrust en de daarbij behorende stukken niet ter inzage gelegd. Wel zijn Ahold, NS en Railinfratrust in de gelegenheid gesteld om van de stukken kennis te nemen. Het college heeft op de logboeken geheimhouding opgelegd als bedoeld in artikel 87 Gemeentewet. De logboeken konden alleen worden ingezien door de partij met wie is onderhandeld. Ahold heeft verzocht het logboek te mogen inzien. Deze is op 15 juli 2025 per e-mail verzonden aan mevrouw Van Lingen van Stibbe, de vertegenwoordiger van Ahold.

Binnen de termijn waarin de ontwerponteigeningsbeschikking ter inzage heeft gelegen zijn daarover zienswijzen naar voren gebracht. Deze zienswijzen zijn vermeld in de zienswijzennota die bij dit voorstel is gevoegd en waarin een reactie van het bevoegd gezag is voorzien.

De zienswijzen hebben niet tot aanpassingen in de ontwerponteigeningsbeschikking geleid.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat. Dit kan in de toekomst echter nog wijzigen. In de opzet van de vastgestelde grondexploitatie Stationsgebied is rekening gehouden met aankoop van de grond onder de AH en afkoop van de erfpachtrechten van Ahold. Bij onteigening bepaalt de rechter de schadeloosstelling. Het definitieve bedrag wordt bekend op het moment van uitspraak door de rechter. Eventuele negatieve consequenties voor de grondexploitatie zullen op dat moment moeten worden doorgevoerd. Uw raad wordt daar op dat moment over geïnformeerd en indien nodig zal een voorstel worden voorgelegd.

8. Communicatie

Nadat de raad tot onteigening heeft besloten, wordt de onteigeningsbeschikking bekendgemaakt, ter inzage gelegd en toegezonden aan belanghebbenden. Van de ter inzagelegging wordt een kennisgeving gepubliceerd in het Gemeenteblad.

9. Realisatie

Binnen zes weken na de terinzagelegging wordt de bestuursrechter verzocht de onteigeningsbeschikking te bekrachtigen. Belanghebbenden kunnen binnen de periode van zes weken bedenkingen indienen bij de bestuursrechter. Na de uitspraak van de bestuursrechter kunnen belanghebbenden eventueel hoger beroep instellen bij de Raad van State.

Parallel aan de bekrachtigingsperiode wordt de civiele rechter gevraagd de schadeloosstellingsprocedure te starten.

Zodra de onteigeningsbeschikking en het bestemmingsplan onherroepelijk zijn en de (voorlopige) schadeloosstelling is betaald, wordt aan de notaris gevraagd een onteigeningsakte in te schrijven in de openbare registers. Door deze inschrijving krijgt de gemeente de eigendom vrij van alle lasten en rechten.

Hoorn,

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester